

305

№ 234

КРАЇНСЬКОГО ПРОПАГАНДИСТА

О. А. ВЕРШНИК

ЯК
ХТО
РОЗУМІЄ

КОНСОЛІДАЦІЮ

BIBLIOTEKA
przy Osiedku SUM-u
w Pfarrkirchen

Czyślo por.: 16

1946.

Українське політичне життя збагатилося ще двома історичними документами.

Координаційний Український Комітет видав після шости місячної праці комунікат, а Українська Пресова Інформаційна Служба видала свій комунікат в справі меморіалу, поданого на Мирозву Паризьку Конференцію. Комунікат Координаційного Українського Комітету стверджує, що українські політичні партії створили комітет для погоджування своїх інтересів і починів у веденні визвольної боротьби.

Українська Пресова Інформаційна Служба /УПІС/ ніби довідавшись про те, що ближче не знала урядові УНР організація, "що виступає під назвою УГВР" відважилася подати на Мирозву Конференцію меморіал та ще й спільно з відповідальним представником Уряду УНР, поспішає заявити, посилаючися на інформацію компетентних чинників Уряду УНР, що Уряд цей нічого спільного з тим меморіалом не має. Один твердить про координацію для "погоджування своїх планів і починів у веденні визвольної боротьби", другий, посилаючися на інформацію компетентних чинників Уряду УНР, заперечує узгіднений, спільно поданий на Мирозву Конференцію меморіал. Для лености греба ствердити, що ті компетентні чинники, — на які посилається Комунікат УПІС, — цілою групою, /правда недавно, кілька місяців тому створені/, входять в склад Координаційного Комітету.

Адже Український — Національно Державний Союз, персонально його керівництво і є тими компетентними чинниками, що заперечують меморіал, поданий на Паризьку Конференцію.

У людей необізнаних, які читають всі ці меморіали, а до того ще й українську пресу, складаються дуже неприємні враження про наші внутрішні справи на чужині. Таке враження ніяк не відповідає тому фактичному становищу речей, який займає українська визвольна політична та революційно-визвольна боротьба українського народу в краю. Тоді, коли краєва боротьба, що далі то більше знаходить собі визнання серед представників демократично-прогресивного

світу, не говорячи вже про поневолені народи, то в більшості українських політичних груп на еміграції, - /правда, складом своїм надто мало-чисельних/- ця боротьба не тільки не наїшла належного зрозуміння, а навпаки; вони її заперечують, очернюють. А заперечуючи її, творять своєрідні комбінації, які не мали та не будуть мати жодного реального ґрунту.

І в даному разі одні і тіж люди говорять про координацію, підписуються на ухвалах координаційного комітету, а в іншому місці виступають "як компетентні чинники" уряду, заперечують узгіднені дії і то важливі, надто позитивні для української справи.

Мабуть не знайдеться одного чесного українця, який заперечував би важливість меморіалу, поданого на Мирову Конференцію.

В ньому генеральний секретар закордонних справ УГВР і відповідальний представник Уряду УНР, від імені українського народу, протестують проти того, що український народ репрезентують на Мировій Конференції чужинці, більшовицькі агенти, а не умандатовані українським народом представники нації.

А серед українських політиків наїшлися такі, що одною рукою підписують ухвали Координаційного Комітету, галасливо кричать про координацію, а другою рукою, як компетентні чинники Уряду УНР, відповідальний представник якого підписав спільного меморіала, заперечують-відкидають практичну консолідацію на відтинковій зовнішній політиці.

Шось не гаразд у нас з тією консолідацією. Окремі групи та ґрунки багато галасують про неї, а як доходить до діла, то відхрещуються від неї, заперечують її в практиці.

Консолідація українських політичних груп на еміграції конче потрібна нині, більш як будь коли. Чому? Тому, що українська визвольна боротьба набула нині величезного значіння. Вона стала нині не тільки українською проблемою, а проблемою міжнародною. В майбутньому розвоєві політичних подій українства визвольна проблема, що далі то більше набуватиме міжнароднього значіння.

Величезний розмір справи, вірніше широчина визвольного-революційного фронту, потребує і відповідних політичних сил для ведення визвольної політики.

А ми українці ніяк не можемо похвалитися, що цих сил у нас є за багато. Отже коротко кажучи, проблема українського визволення, проблема повалення кремлівської тиранії, яка тотальними обручами терору, тортур і деспотії гнітить, нищить всякі прояви людської та національної волі, вимагає об'єднання всіх національно-творчих політичних сил. І таке об'єднання - консолідація сталася в краю в червні 1944 р.

Про нього універсал УГВР говорить:

"І тому, щоб об'єднати всі національно-визвольні сили українського народу, щоб з одного центру керувати нашою визвольною боротьбою, щоб перед зовнішнім світом репрезентувати волю українського народу, та щоб протиставити спробам ворогів української держави розбивати єдиний самостійницький український фронт, створюється Українська Головна Визвольна Рада, яка з сьогоднішнім днем переймає на себе керівництво визвольною боротьбою українського народу".

Як бачимо цілі цього об'єднання ясні, яскраво й чітко визначена мета і передбачено, що вороги української держави пробуватимуть розбивати єдиний самостійницький український фронт.

Які сили об'єднання в краю ?

Про це в універсалі сказано!

"В Українській Головній Визвольній Раді зібрані всі представники активно-діючих революційно-визвольних сил сучасної України та передові одиниці з українських політичних середовищ, що в сучасний мент визнали за єдино-правильну в повні незалежну платформу визвольної боротьби українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу, та будуть проводити її в життя.

До УГВР можуть входити всі справді самостійницькі й незалежні сили України, незалежно від їх світоглядového та політично-групового приналежності, ті, котрі готові боротися за Суверенну Українську Державу.

Отже база об'єднання, яка сталася в країні і сталася в умовах напружених, між двома ворожими фронтами, є широка та дає змогу всім, хто хоче здобувати українську державу, незалежно від політичних і світоглядových переконань, включитись в боротьбу. І активні політичні сили країни неї/боротьбу/ включилися і провадять її неупослабно до нині. Два моменти є суттєвими в цьому об'єднанні: 1/готовність боротися за Самостійну Соборну Українську Державу, 2/вповні незалежна платформа визвольної боротьби українського народу.

Сила того об'єднання є у виразності цілі та ясності тактики, якою ця ціль буде досягатись. Як бачимо наголос поставлено на незалежність платформи української визвольної боротьби. Це продиктовано історичною практикою визвольних змагань так українських, як і інших народів. На еміграції сталася інша річ.

Тут зустрілися з одної сторони політичні групи, які досі роки безпосередньої участі у визвольній боротьбі українського народу не брали, які не уявляють собі реальної дійсності, що витворилася на українських землях в горні кремлівської конституції. З другої сторони групи, які до вчорашньої а нинішньої боротьби українських народніх мас ставлять ся негативно, поборюють її; серед них найбільше у форма люди, що в більшій чи меншій мірі були співучасні у співпраці з ворогами української волі. Крім того з'явилися групи, які ще політично не оформилися, ще мали в собі часті досі ні програми, ні партійної тактики, ні досвіду політичної боротьби. Серед них найбільше люди, що на протязі року міняли свої погляди кілька разів, за рік еміграційної подорожі співпрацьвали з усіма партіями.

Легке, ні до чого і ні перед ким незобов'язує життя на еміграції, витворило тут своєрідну атмосферу політиканства, політичних мод. Не маючи впливів на українські маси, які є зв'язані з кращою боротьбою, малочисельні своїм складом, політичні групи, що далі то більше займали вороже становище до революційно-визвольної боротьби краю, а разом з тим і до тих політичних сил, які тією боротьбою кермують з перших днів і до нині.

Відома річ, що всяка політична партія чи група є сильною доти, доки опирається на маси; звідтіля вона черпає свої сили, а безпосередній зв'язок з ними /масами/ дає їй напрямні діяльності. Більшість українських партій на чужині давно цей зв'язок втратили, а через це втратили і реальний політичний ґрунт і привикли дивитись на життя через свій партійний футляр. В українському політичному житті витворились політичні групи надто малочисельні, що складаються із кількох осіб, ізольовані від народніх мас, групи політиків у партійних футлярах. Відірваність від мас зродила в них політичне безґрунтя, безхребетність, а відсутність світоглядних ідей та програмових засад штовхнула на шлях політичного кон'юктурезму.

х х х

Отож на початку 1946 року в політичному житті українців на чужині, зарисувалися два політичні напрями: Революційно-самостійницький, який опирається на широкі українські маси, стоїть на позиції незалежності революційно-визвольної боротьби від чужих чинників; основою у визвольній політиці ставить він-здобуття української держави, без якої всякі соціально-політичні розходження українських політичних груп, не мають жодного реального ґрунту.

Вирішальними силами у здобутті держави вважає революційно-самостійницький напрямок українські народні маси, та поневолені та загрошені большевизмом народи. Шлях до здобуття волі українському народові йде через визвольну революцію на сході Європи. Революція не, як фєєрверк,

а як національно- визвольний процес, спрямований на повалення тоталізму і закріплення держави.

Відповідно до цих засад, завданням української еміграції, як частини нації, що стоїть нині в затяжній боротьбі, є віддати всі сили та праць на допомогу й службу батьківщині. Батьківщині, яка бореться.

Цілком природньо та логічно, що основні політичні сили українського народу є і будуть в крав і політична робота української еміграції ніяк не може йти в розріз з тими силами, що діють в крав.

Оскільки в крав сталася органічна консолідація політичних сил в процесі боротьби, у висліді якої дійшло до покликання, за ініціативою УПА, керівного органу цієї боротьби, то творчі політичні сили української еміграції не можуть йти в розріз з діючими силами крав і їхнім кермом УГВР.

Таку політичну лінію заступала й заступає в своїй повсякденній роботі рев. сам. ОУН, висвітлюючи це в пресі.

В практичній громадсько-політичній роботі серед українців на чужині намагалася зона знайти співпраць з іншими політичними групами, що стоять на державницьких, а не на вузькопартійних засадах.

Переважні сили рев. сам. ОУН залишилися в крав і стоять в авангарді революційно-визвольницької боротьби народу. За кордоном знайшлася лише невелика їх частина, яка переводить закордонну службу, та громадсько-політичну роботу серед українців на чужині. Природня річ, в політичну консолідацію ми уявляли й уявляємо, як консолідацію на еміграції і в першу чергу для еміграції. Такий погляд є вислідом реальних політичних обставин, які на еміграції є одні, а в крав є інші. Та й не можна говорити про всеукраїнську політичну консолідацію на еміграційному терені, де є невелика горстка українців; не можна говорити про неї ще й тому, що така консолідація вже сталася в крав і сталася в

в-оїня боротьби. В тому її й сила.

Для нас консолідація є органічним процесом, в якому всі українські політичні групи, безважливо від їхніх соціально політичних переконань, координують свою діяльність за кордоном, щоб невідомості країній боротьбі. Український народ змагається за свою національну й соціально-політичну волю і всі політичні групи мають віддати свої сили на те, щоб досягнути поставлену ціль. Відкидаючи всякі вузько-партійні концесії, ми стоїмо на засадах творчої співпраці та узуріднення діяльності всіх політичних груп, що стоять на самостійницьких, державницьких позиціях української визвольної політики.

X X

Зовсім не так розуміли та розуміють справу консолідації інші українські політичні групи. Для нас консолідація є ціллю, щоб включити всі активні сили в боротьбу за українську державу. Для малочисельних груп, які втратили свою політичну самостійницьку лінію і відірвалися від реального і духового політичного життя українських мас, консолідація є засобом здобути собі певні позиції в громадсько-політичному житті, придбати втрачений політичний капітал.

Становище рев. сам. ОУН до ^{справи} консолідації чітко з'ясовано в органі провуду ЗЧОУН /Визвольна Політика ч. 4 - 5/ в статті "До проблеми української консолідації".

до "Прагнення до консолідації цілого українсько-політичного життя на еміграції, передусім те до нуртує серед широкого загалу громадянства, у найглибшому джерелі має здорове відчуття великої потреби нашого буття й визвольної політики. Зате у практичних політичних планах і заходах, що походять від різних партійних осередків, є помітна перевага вузькопартійних цілей і тенденцій, якими намагається здоровий ган має до консолідації скерувати в річище партійної політики та спрямувати на свої власні лотки".

Треба розрізнати дійсну органічну консолідацію від міжпартійного порозуміння. Органічна кон-

солідация базується на духовому об'єднанні всіх політичних груп навколо ідеї боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. При такій консолідації всі партійні особисті й групові інтереси підпорядковуються цій цілі. Не порушуючи основного, спільної ідеї, партійні групи мають місце на відстоювання і проповідування своїх політичних концепцій. Як говорилося вище, така органічна консолідація і сталася в край, там вона зумовлена була спільною боротьбою з ворогами. На еміграції, де не має цієї непосредньої боротьби, політичне життя заповнюється партійною балаканиною, міжпартійною грою, що часто переходить у політиканство, партійну схоластику.

Міжпартійне порозуміння є тільки одним із етапів до органічної консолідації. Таке порозуміння має оздоровити політичне життя на еміграції, координувати виступи вазовні. Воно може обіймати лише той терен, на якому діють дані політичні групи.

х

х

х

Вже на першому засіданні КК виявилася розбіжність поглядів. Група А. Мельника наполегливо відстоювала думку, що консолідація має бути поширена і на край. Союз Українських Соціалістів, що виступав на початку, як ціле також відстоював цю думку. На в'яснення за-сягів компетенції консолідації було витрачено не одно засідання КК.

Саме ті групи, що втратили політичні позиції в край серед народніх мас, найбільше домогалися того, щоби обсяги компетенції консолідації були обов'язковими й для край.

Зрозуміло, що рев.сам. ОУН ніяк не могла погодитись на таке. Та коли б таке й сталося, то воно в практичній політичній роботі не мало б ніяких позитивних наслідків. Бо як можуть нав'язувати свою волю революційно-визвольним силам, які діють в край, люди, що з перших днів революційної боротьби зайняли до неї вороже становище? І від цього вони не

відмовилися і досі, а навпаки продовжують тут, на еміграції всякими способами очорнювали ту боротьбу.

В дальшій своїй роботі КУК також не наблизилась до питань визвольної проблематики, а продовжувала диспути над речами неістотними, самозрозумілими. Цікаво, що за пів року КУК не приділила жодної уваги крабвій дійсності, аналізу стану на землях не зайняла жодного становища до чергового насильства над віров на західно-українських землях, до репатріації тощо. Парма шукатимемо ми в протоколах КУК обмірковування справ української еміграції. Не-одноразові спроби представників сам.рев. ОУН переключити боротьбу КУК в площину визвольної політики, вироблення і устійнення її напрямних, находили-одностайний опір з боку соціалістичного блоку, який на кожне засідання збільшував кількість своїх представників, та й інших.

На третьому засіданні КУК, представник українських С-П п. Ч. з патосом твердив: "За край треба забути". І для підсилення свого "відкриття", посилався на одного якогось завця большевицької дійсності, який запевняв його /і безперечно запевнив/, що всякі УПА в тих умовах то чиста фантазія. Для них як для політиків у футлярі, переконливими аргументами були і є докази якогось одного знавця, а не зведення преси та офіційні комунікати, польського, чи навіть большевицького уряду.

Така вже природа опортунізму.

Навіть згадка про революційну боротьбу лякає їх. Намагаючись поширити акцію консолідації і на край, політичні чинники, що зішлись для консолідації, всі сходилися. В одному в нехтуванні революційної боротьби в край. А відсторончи думку про необхідність поширення консолідації і на край, намагалися підкорити, вірніше паралізувати революційно-визвольну боротьбу узалежнити діяльність революційно-політичних сил в край від емігрантської опортуністичної політики. Це й зрозуміло, коли пригадаємо собі, що зв'язки з краєм наші опортуністи втратили давно.

Дивлячись на життя через партійні окуляри, а вони у деякого ще й забруднені, відкидаючи кращу боротьбу, окремі представники консолідаційної акції намагалися заперечувати й кращу консолідацію, що сталася навколо Української Головної Визвольної Ради /УГВР/.

Представник "організованої громадськості", якої немає в складі координаційного комітету, /створилася в процесі роботи, влившись в якусь нову партію/, разом з представником групи А. Мельник та Соц. радикалів заперечували утворення УГВР, мотивуючи це тим, що їхніх представників немає в її складі. Панове з "громадськості" мабуть забули, що їхня група повстала недавно на еміграції, а УГВР створилася тоді, як окремі представники цієї ж таки групи "сочиняли" меморіяли.

Цілком слушно представник сам.рев.ОУН на це заперечення відповів так: "Недивуюся п. Ч., що він не може повірити в діяльність УПА. Він є типовий емігрант і політик, що діє тільки в пригожій момент і на пригожому ґрунті. Непригожих умов він поборювати не вміє і тому не може повірити, що є хтось в українському політичному світі, який вміє боротись з обставинами. Такі, як він, як провідники всіх партій, зложили свої зброї саме тоді, коли їй треба було узяти. Ви покинули народ і нічого дивного, що народ повинув вас. І ви залишилися еміграційними організаціями, які тільки недавно відновили свою діяльність. УПА це не партійна організація. Це національна армія, до якої має вступ кожний, незалежно від політичного переконання. Так твердили ми з самого початку повстання УПА. Вірно, УПА ковістала за наших ініціаторів і коштом найтяжчих жертв нашого членства, але це не склонило нас творити з неї нашу партійну збройну силу. Ми вміємо дивитись на справу широко, а в осередку нашої уваги і нашої боротьби ставимо добро народу, а не добро партії.

Саме тому, що панове за часів німецької окупації зложили зброю, УГВР не могла вас включити до свого складу, бо з тінями та з примарами ніхто не говорить. Ви були тоді як не примарами, то тіннями. Це однак не виключає, що УГВР може вас включити сьогодні, чи в майбутньому в свій склад. Але це справа перш за все доброї волі. - Визнати платформу боротьби УГВР.

х х х

Довідавшись на еміграції, що в політичному житті інших країн соціалістичні партії, що діють на еміграції, пов'язують свою діяльність з революційною діяльністю в краї, наші партії також домагаються контролю над діяльністю революційних сил і не тільки контролю, а й дозволу від них на таку діяльність. Свої домагання обґрунтовують твердженням, що "за діяльність кожної партії відповідає народ", наводячи приклад з польського політичного життя.

Панове забули однак, що політичні стежки наших політичних партій були зовсім інша ніж у других народів: Польські, французькі, соц. партії, як і такі партії інших народів, що не співпрацювали з німцями, дішли в підципля і там, в міру своїх сил, несли на своїх плечах тягар визвольної боротьби.

Наші ж шпартуністичні партії цього не зробили. Навпаки, вони відмовились нести якийнебудь тягар революційної боротьби українського народу; вони виявили повну байдужість, незаінтересованість у визвольній боротьбі. Німецьких в'язниць зазнали провідні сили соціалістичних і демократичних партій всіх народів.

Наші ж соціалісти мабуть, не випадково не відвідали гітлерівських попрачних закладів. Весь тягар визвольної боротьби проти націонал-соціалізму, а потім проти більшовищому прийняло на себе з українських політичних партій тільки Рев. Сам. ОУН. Цю боротьбу вона й до нині вводить, тому й не могли її представники погодитись на контактній комісії, щоб люди, які самі не діють, яким з при-

роди в чужої невластивої рев. боротьба, давали на неї дозвіл. Це й протирічить програмовим, ідейно-політичним заложенням революційної визвольної боротьби.

Коли українські опортуністичні партії не мали відваги боротись з німецьким фашизмом то за те мали надмір тієї відваги на Контактній Комісії одноставно поборювати уявний витворений у власній фантазії, тоталізм, моно-партійні тенденції тощо. Всі неетичні випадки, що трапились десь в таборах приписували укр: соціялісти представникам рев. сам. ОУН.

Вся біда в тому, що наші політичні групи в своїх доказах завжди виходять не від діяльності цілої політичної організації, не з її ідейно-програмових залогень і тактики боротьби, не з цілої практики, а з тих окремих вибіжків, які бувають і будуть в кожному практичному громадсько-політичному житті. Десь у таборі якийсь комендант затримав чи не видав продуктів членові контактної комісії - фашизм.

В якомусь таборі культурно-освітній референт, чи тільки його співробітник не дозволив виступити комусь з доповіддю - моно-партійність, тоталізм. Назбиравши подібних фактів, але не перевіривши чи належать люди, які робили подібні нерозумні й неетичні вчинки до організації чи ні, представники контактної комісії повели війну з моно-партійними тенденціями, проявами фашизму, терором. Немає жодного сумніву, що ті, які так "доблесно" поборювали красномовною словесною артилерією такий уродений фашизм, тоталізм, терор тощо, в дійсності самі ні на крихту не вірили в те, що він справді є. А поборювали цю фікцію, витворену з кон'юнктуральних міркувань для того, щоб відтягти увагу на речі неістотні, дрібязкові і цим самим відійти від української визвольної проблематики.

Зрозуміла річ, що ставлячи наголос на терор, монопартійність, тощо, ці люди мали на меті представити перед українським громадянством, як теж і зовнішнім політичним світом укр. рев. боротьбу, її теперішнє керівництво, як і організацію, що ініціювала ту боротьбу, як такі чинники, що мають забарвлення фашизму, тоталізму тощо.

Така природа спортунізму; в практиці став він на шлях кон'юктуральної гри. Сьогодні всі борються з тоталізмом, його судять, і - наші спортуністи, коли не мали відваги боротись з ним у дії, то витворюють його в уяві, приписуючи суцільно його тим що перші стали на боротьбу з ним і продовжують її неослабно в крав і досі.

Цікаво, що відстоюючи на словах, підчас роботи Конт-актної Комісії, чесні методи політичної роботи, заперечуючи розборвання ідей і рухів способами клевети, счорнювання тощо, ці ж люди в практиці свої роботи самі цими способами діяли. Досить переглянути всі видання, що видані ними самими в часі роботи Конт-актної Комісії, яка на першому засіданні прийняла ухвалу припинити внутрі партійну боротьбу, щоб переконатись в "чесних способах" боротьби тих груп.

Що може бути гіршого, як брошура "Український ліс в правдивому світі" що її двома виданнями видала група А. Мельника. Правда, в другому виданні, мабуть самі злякалися, до чого договорились, опустили те місце, де говориться, що УІА одержує зброю від сов'єтського військового командування.

А "Рівне слово", видане Союзом Українських Соціалістів - також не уступає своїм свавільним мельниківському "лісові". Досі був один орган Союзу Українських Соціалістів, одне число спромоглися видати наші ортодоксальні непорочні соціалісти, а скільки счорнювання, бруду та клевети! В процесі консолідації Українських Соціалістів витворилось вже три соціалістичні партії. Скільки то буде, того добра, як всі стануть видавати свої органи! А так мусить бути, бо коли політична група не має про це думати, то ідейно прог.

рамових заходів, коли не має впливу на народ, на маси, то мусить когось чернито поборовати. Про такі органи як "Наш Шлих" та "Вісті" нема що й говорити. Все їхнє "писані" - то цілковита клевета, очорнювання революційної боротьби та наклеп на рев. сам. ОУН. Немає менше характерним для наших політиків є й історія зі статтею "Анонімно" держави не творяться та іншими статтями, які висилано з баварського терену до "Громадської пори" в Америку, а потім передруковано в різних газетах у Баварії. Відомо, що очорнювати, оклеветувати революційну краву боротьбу розпочав перший-лідер партії соціалістів - радикалів. Такі способи політичної діяльності і то в той час як проходила робота Контактної Комісії, наші політичні групи вважали за цілком нормальні. По їхньому, це є свобода слова, взаємна лояльність, чесна критика відмінних поглядів. Впряді про погляди нічого не говорилося; та й що можуть сказати про них люди, які самі їх втратили. Не доведи Боже такої свободи.

Можна подумати, що були якісь нелояльні виступи у виданнях Рев. Сам. ОУН, коли стільки клевети, інсинуацій та очернювань посипалось від інших політичних груп, які так багато говорять про консолідацію.

Якби докладно ми не шукали нелояльних виступів супроти інших партій у виданнях цієї організації, якій приписують так усердно монопартійність, нічого подібного не знаходимо. Ні одна з політичних груп, що так на словах галасливо домагається консолідації, в пресі не заявила про своє становище, не оказала чого домагається від неї.

У всій політичній роботі ми опираємось на маси; вони є джерелом революційно-визвольної боротьби; ми виразно заявили про наші погляди на консолідацію. І ці погляди відстоювали і будемо відстоювати, бо вони є органічно пов'язані з нашими революційними позиціями.

Ці наші погляди сформульовані в проекті "Платформа контактного комітету українських політичних організацій на еміграції" /додається на кінці/. Основні пункти в цьому проекті такі:

"2. Всі політично-активні українські чинники повинні сконсолідуватися в боротьбі за самостійну українську державу, усунувши всякі суперечливі питання соціально-політичного порядку, які без здобуття власної держави не мають під собою реального ґрунту.

3. Боротьба за національно-самостійну державу, може бути успішною тільки при умові, що вона буде переводитись незалежно від політичних впливів сторонніх сил.

4. На тій підставі, заступлені в Контактному Комітеті Українських Політичних Організацій на еміграції, представники визнають такі принципи діяльності в своїх політичних організаціях:

а/ прагнути до відбудови української держави на всіх землях українського народу засобами реґулярної і політичної боротьби проти всіх ворогів державної самостійності українського народу, зокрема проти большевицьких окупантів, та до співпраці з усіма прихильниками такої самостійності.

б/ Стояти на принципі повної політичної незалежності своїх прагнень від впливів сторонніх сил і чинників.

в/ Проводити свою боротьбу в союзі з усіми поневоленими народами Європи та Азії, які борються за своє визволення і визнають право України на політичну незалежність.

г/ Додержуватись в громадському і політичному житті твердих принципів права і християнської моралі.

д/ Поборювати з цілою рішучістю національне шкідництво та яничарство.

III

Цілі і завдання Контактного Комітету Українських Політичних Організацій на еміграції.

1. Впливати на злагіднення міжпартійних спорів, а міжпартійне суперництво спрямовувати на підсилювання у творчій праці та творенні загальнонаціональних цінностей.

2. Перестерігати, щоб усі політичні групи придержувалися чесних засад у публічному

громадському та політичному житті, як свободи думки і слова, взаємної толеранції та чесної критики відмінних поглядів.

3. Впливати на ціле українське еміграційне середовище, щоб не допустити до розпорошення та дезорганізації українських сил і не доводити в цей спосіб до послаблення визвольної боротьби українського народу.

4. не допускати до встривання у внутрішнє життя української еміграції чужих, зокрема ворожих сил.

5. Допомогати здоровому процесові кристалізації українських самостійницьких сил на еміграції, їх координації та об'єднання, одному всеукраїнському фронту боротьби за українську державу.

6. Узгоджувати окремі зовнішньо-політичні акції поодиноких політичних угруповань.

7. Всю свою працю розвивати з вихідного założення, що основним завданням української політичної еміграції як синів народу, що стоїть в затишній боротьбі за право незалежного існування в своїй власній державі є: віддати всі свої сили та працю на допомогу та службу батьківщині.

Як бачимо, що в проекті цієї платформи, якого було складено в процесі роботи Комт. Ком. ясно окреслені ідейно-програмові принципи, з'ясовані цілі та завдання українських політичних організацій на еміграції. Вони не потребують коментарів; вони виразно говорять, як розуміла консольдацію рев. сам. ОУН.

Та зовсім не так дивилися і дивляться на консольдацію інші політичні групи. Тому ні один пункт з цього проекту не внесено до платформи Координаційного Українського Комітету. Поминаючи всі дріб'язкові справи формального порядку, які були прибудені аби тільки не прийняти жодної засади проекту нашої платформи, попробуємо, бодай коротко, проаналізувати окремі частки Координаційного Українського Комітету /КУК/. Не мішати з КУК Комітетом Українців Канади - ред./.
Комунікат. КУК, перерахувавши політичні пар-

тійні організації, які входять до нього, не говорять, що це є організації, які діють на еміграції. Основні ж сили Рев. Сам. ОУН, як всім відомо, діють в краї, де умови діяльності, характер боротьби зовсім інші ніж на еміграції. Тому й ми заступаємо думку, що консолідація політичних груп на еміграції є тільки для еміграції і ніяк не може розтягтися на край. Вона має бути підпорядкована завданням краю, узгоджена з політичною роботою, вірніше з революційно-політичною боротьбою, що проходить там в краї. В проєкті нашої платформи яскраво і чітко сформульована думка про завдання: консолідаційної акції. Вона зводиться до того, що всі політичні сили українського народу, які нині є на еміграції мають включитись у боротьбу за здобуття української держави. Цим самим ми відстоюємо єдиний державно-самостійницький фронт визвольної боротьби, в якому мають на нашу думку, і повинні об'єднатися всі політичні сили українського народу, незалежно від їхніх соціально-політичних переконань і зетільки об'єднатись, а об'єднатись для дії, щоб оборонити український народ від фізичного й духового винищення. Оборонити і повести цей народ, зокрема ту частину, що є на еміграції, на боротьбу за своє визволення у власній державі.

Координаційний Комітет, як бачимо з комунікату, зовсім по іншому підійшов до консолідації і інші собі цілі ставить. Його створено для "погоджування своїх плянів і починів у веденні визвольної боротьби". Таке формулювання не додає наявної боротьби, що проходить нині в краї, бо в ньому /формулюванні/ говориться про погоджування почина і в. Це виглядає так, ніби тої боротьби, пляни якої збираються погоджувати між собою члени КУК, не має, а вона матиме щойно колись свій почин. Очевидно не випадково комунікат далі ні словом не обізнаний про неї; жде на її почини.

Перший пункт комунікату журналу "Українська" говорить, що "українські політичні організації, такі як

ВІБЛІОТЕКА

г. Озерне, SUM-u

г. Переяслав

Число пер.: _____

на оді найвище національне добро, увійшли між собою в контакт з метою перевести внутрішнє упорядкування українського політичного і громадського життя. "Яке саме найвище національне добро" "кварт на оді" учасники КУК, тут згадано не сказано. По різному можна розуміти це добро і різних зусиль додати до здійснення його, залежно від того, як хто його розуміє. Поставивши собі за мету упорядкування внутрішнього політичного і громадського життя в пункті 8-му, комунікат з'ясує і кінцеву мету цього упорядкування. А таксам метю, як бачимо з тексту § 8 є створення спільного керівного осередка. Отже іде тут мова про творення надрядного чинника на еміграції, якось уряду. Творити уряд на еміграції, хоч і називати його "спільним керівним осередком", ніяк не входить в цілі і завдання нашої організації. Та і чи є це ціллю інших політичних організацій, що розуміють сучасні завдання української вільної справи. Думаємо що ні...

Уряд, якби там його не прозивали, без держави, створений на еміграції, не зв'язаний з краєм, це річ фактивна. Ми змагаємо до здобуття ССУД і про це виразно заявили в програмі нашої платформи перед членами КК, а в здобутті держави український нарід сам покличе собі уряд.

Погоджуючись з твердженням § 2 комунікату про об'єднання українських політичних груп для спільної праці, не розуміємо чому тільки для праці над "консолідаційним процесом нашої еміграції". Надто вузькі цілі ставляться в основу політичного об'єднання, коли вони обмежуються тільки спільною працею над консолідаційним процесом.

І зовсім незрозумілим є, про яке "унагляднення цього процесу на закордонному відтинкові" іде мова. Для чого, як і перед ким і що збиратися унагляднювати члени КУК.

Багато уваги в своїй роботі як згадувалося раніше, приділив Контактний Комітет справді тоталізму, фашизму і ін. страхіть.

І то добре, що всі політичні групи засуджують їх. Правда, далеко краще було б, якби ці групи були мали політичну відвагу стати в свій час до активної боротьби з фашизмом німецьким, а також і з більшовицьким. Так нахаль не сталося. Та вже добре, що тепер його засуджують.

Увесь час, відстоюючи свободу думки, свободу політичної діяльності, КУК в § 5 свого комунікату впадає в протиріччя зі своїми твердженнями. В цьому пункті говориться, що всі політичні організації "зобов'язуються не провадити жодної акції загально-національного значення, без попереднього повідомлення і порозуміння з іншими організаціями в спільному координаційному органі." Отут і вся премудрість. Справа в тому, що панове з КУК вважають, що акції загально-національного значення є тільки на еміграції". Чи можна, сидючи на еміграції, створивши навіть ідеальне контактне тіло, чи як ми його назовем, вимагати, щоб політичні сили, діяльність яких не обмежується еміграційним тереном, а розповсюджується в першу чергу на край, без погодження і порозуміння ніяких акцій загально-національних не переводили? І це тоді коли панове з КУК нічого спільного з краєм не мають, говорячи, що "про край треба забути".

Ні цього неможуть вимагати ті політичні групи, які не знають що таке боротьба з більшовицьким режимом та і взагалі всяка революційна визвольна боротьба.

Революційна організація не може кожного кроку своєї діяльності, в складних напружених умовах підсоветської діяльності, своїх акцій загально-національного значення узалежнювати від дозволу чи порозуміння з КУК, який боїться і згадати про активний спротив ворогові.

Зрозуміло, чому так наполегливо намагалися політичні групи на засіданнях КУК похитати вплив консолідаційної акції на еміграції і на край.

Робилося це для того, щоб паралізувати

з еміграції революційно-визвольну боротьбу. Бо як можна керувати і впливати на красу політичну діяльність, не вірячи в неї. Визнати цю точку комунікату рев. сам. ОУН ніяк не могла, бо пого-дитись з цим, це значить відмовитись від рев. визвольної боротьби і перейти на позиції українського опортунізму. А революційно-визвольна концепція ОУН нічого спільного з опортунізмом не має. Та й український опортунізм не в'яжеться з визвольною боротьбою, яку веде український народ за своє національне і соціально-політичне визволення. Хоч згідно з § 7 комунікату

"Учасники горосудиння уважають за конечне платити і підтримувати добросусідські взаємини з демократичними визвольними рухами народів східної Європи та народами Азії, щоби спільними зусиллями прямувати до мирного поладжування господарських і політично-державних проблем цієї частини Європи і Азії" та цього замало в умовах сьогоднішньої агресивної імперіалістичної політики, яку веде в поневоленіх ним країнах большевизм.

Ми стоїмо за єдиний визвольний фронт всіх поневоленіх і загрожених большевизмом народів для боротьби з большевизмом. Нашим гаслом є:
ПОНЕВОЛЕНІ І ЗАГРОЖЕНІ БОЛЬШЕВИЗМОМ НАРОДИ, ЄДИНАЙТЕСЯ В БОРЬБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ІМПЕРІАЛІЗМУ.

Ми стоїмо за мир і співпрацю на всіх відтинках державного життя з вільними народами, але той мир і та співпраця придуть лише тоді, як буде повалений большевизм, як тотально-імперіалістична система. А це прийде тільки з визвольною революцією на сході Європи і в підсовітській Азії, а не мирним поладжуванням господарських проблем. Перше, щоб поладжувати мирним шляхом господарські проблеми, поневолені народи мусять стати вільними. Воли ж ворог без боротьби не дасть, її тільки виборять поневолені народи в спільному визвольному фронті. Ми були і є за консолідацією українських політичних груп на еміграції.

Але вона з нашого погляду має одну ціль-
включити творчі політичні сили українсь-
кого народу, що є на еміграції, до загально-
національного фронту визвольної боротьби
за здобуття в українській державі волі укра-
їнському народові. Інакше підходять до
справи консолідації інші українські політич-
ні групи. Для них консолідація є лише засо-
бом для здобуття втрачених політичних впли-
вів. Тому то після 6 - ти місячної роботи
всіх політичних груп, вийшов у світ такий
убогий і політично не виразний комунікат КУК.

Без виразних цілей, окреслених завдань,
без ідейно-програмових заходів і тактики немає
визвольної політики. А таких в комунікаті КУК
не видно. Не допоможе йому й те, що так напо-
легливо цей комунікат розповсюджують. Все так
діяльність! Українські маси на чужині зуміють
знайти свій шлях до волі. А цей шлях нічого
спільного з українським опортунізмом не має.

х

х

х

Платформа Контактного Комітету
Українських Політичних Організацій на еміграції

I.

Загальні ствердження.

1. Український національно-визвольний рух, створення Самостійної Української Держави та боротьба за її закріплення в 1917 - 1921 рр. поглибили національну свідомість і посилили політичну активність українських народніх мас.

Угадок української держави в наслідок чужого завоювання, зумовленого недостатнім внутрішнім об'єднанням українських національних сил, полегчив чужинцям запанувати на Україні. Це панування позначилось небувалим гнітом, масовим грабуванням українського народу, поверненням його селянства й робітництва у справжнє кріпацтво, з нещадною експлуатацією і винищенням мільйонів мас голодом і терором. Це страшно і крива е лихоліття у продовж 25 років ^{політичний} українські народні маси, що ніякий ^{політичний} соціальній устрій не піде їм на користь і що тільки власна національна суверенна держава є єдиною передумовою та запорукою нормального життя і розвитку нації та її культури, матеріального й духового добробуту народніх мас.

2. З уваги на теперішні складні і несприятливі для українського народу відносини, важке положення української еміграції і зокрема її несприятливий та неоформлений під правним оглядом стан необхідно:

а/. В сучасний момент оборонити український нарід та його провідні кадри перед духовим та фізичним знищенням,

б/. повести його до праці та боротись за своє визволення і власну суверенну державу.

3/. Для здійснення тих завдань потрібний єдиний всеукраїнський національний фронт, організований на основі об'єднання всіх діючих національних українських сил, які змагають до української суверенної держави, потрібний єдиний керівний центр.

II.

Основні ідейно-програмові принципи.

1. Збереження життя нації, національної єдності й культури — це перша і найвища ціль і всякого здорового національного організму; національна суверенна держава є головною запорукою збереження життя і нормального розвитку нації та добробуту її громадян. Тому українська нація в цей час повинна віддати всі свої сили на здобуття і закріплення власної держави.

2. Всі політично — активні українські чинники повинні сконсолідуватися в боротьбі за самостійну українську державу, усунувши всякі суперечливі питання соціально-політичного порядку, які без здобуття власної держави не мають під собою реального ґрунту.

3. Боротьба за національну самостійну державу може бути успішна тільки при умові, що вона буде проводитися незалежно від політичних впливів сторонніх сил.

4. На тій підставі заступлені в Контактній Комісії Українських Політичних Організацій представники визнають такі принципи діяльності своїх політичних організацій:

а/. Прагнути до відбудови Української Самостійної Соборної Держави на всіх землях українського народу засобами революційної політичної боротьби проти всіх ворогів державної самостійності українського народу, зокрема проти большевицьких окупантів, та співпраді з усіма прихильниками такої самостійності.

б/. Стояти на принципі повної політичної незалежності своїх прагнень від впливів сторонніх сил і чинників,

в/. провадити свою боротьбу за Українську Самостійну Соборну Державу в союзі з усіма поневоленими народами Європи та Азії, які борються за своє визволення і визнають право України та політичну незалежність.

г/. Придержуватися в громадському і політичному житті твердих принципів права і християнської моралі.

д/. поборювати з цілою рішучістю національне шкідництво, та яничарство.

III.

Цілі і завдання Контактного Комітету Українських Політичних Організацій на еміграції.

1/. Впливати ^{на} злагіднення міжпартійних описів, а міжпартійне суперництво спрямовувати на шляхи співзмагання у творчій праці та творенні загально-національних цінностей,

2. Перестерігати, щоб усі політичні групи придержувалися чесних засад у публичному, громадському та політичному житті, як свободи думки і слова, взаємної толеранції та чесної критики відмінних поглядів,

3. Впливати на ціле українське еміграційне середовище, щоб не допустити до розпорощення та дезорганізації українських національних самостійницьких сил і не доводити в цей спосіб до послаблення визвольної боротьби українського народу,

4. Не допускати до встравання у внутрішнє життя української еміграції чужих, зокрема ворожих чинників,

5. допомагати здоровому процесові кристалізації українських самостійницьких сил на еміграції, їх координації та об'єднання в одному всеукраїнському фронті боротьби за українську державу,

6. узгоджувати окремі зовнішньо-політичні акції поодиноких політичних угруповань,

7. всю свою працю розвивати з вихідного заложення, що основним завданням української політичної еміграції як синів народу, що в сучасний момент стоїть у затижній боротьбі за право незалежного існування у своїй власній державі, є віддати всі свої сили та працю на допомогу та службу батьківщині.

IV.

Побудова Контактного Комітету Українських Політичних Організацій на еміграції та його діяння.

1. В контактному Комітеті є заступлені такі політичні угруповання:

- а/. Українське Національно-Демократичне Об'єднання
- б/. Організована Українська Громадськість,
- в/. Організація Українських Націоналістів
- г/. Організація Українських Націоналістів /М/,
- ґ/. Союз Гетьманців Державників,
- д/. Союз Українських Соціалістів.

2. В дальшому, в Контактному Комітеті може бути заступлена кожна українська політична організація на еміграції, яка:

- а/. має свою власну політичну програму та веде політичну діяльність,
- в/. яку однозгідно приймуть до Контактного Комітету всі в ньому заступлені політичні організації.

3. Кожна політична організація висилає на наради 3 - 4 представників, але має тільки один голос.

4. Президій Контактного Комітету творять голова і секретар, які чергуються в позаочному порядку між Ширшими Міжпартійними Радами.

5. Завданням Контактного Комітету є діяти між Ширшими Радами згідно з платформою та напрямом Ширших міжпартійних Нарад і принайменше раз в місяць окликати ширші наради для обговорення та вирішення актуальних справ.

6. Тільки однозгідні рішення Контактного Комітету є правосильні та обов'язувачі.

7. До Секретаря Контактного Комітету належить технічна сторінка діяльності Комітету та скликування нарад Контактного Комітету з власної ініціативи, або на бажання щонайменше двох членів Контактного Комітету. За свою діяльність він відповідає перед Контактним Комітетом.

8. Контактний Комітет скликає раз у місяць Ширші Наради Політичних Організацій для обговорення актуальних справ. Програму намічує Контактний Комітет.

9. До правосильности рішень Контактного Комітету та Ширших Нарад потрібна однозгідність голосів.

10. Ширшими Нарадами проводить Голова, в поазбучному порядку політичних організацій.

11. За Згодом всіх членів Контактного Комітету в Нарадах можуть взяти участь представники політичних організацій, що до Комітету не належать, в характері гостей.

х

х

х

КОМУНІКАТ

Координаційного Українського Комітету.

Українські політичні партії й організації:

1/. Українське Національно-Демократичне Об'єднання; 2/. Українська Соціалістично-Радикальна Партія; 3/. Українська Соціал-Демократична Робітнича Партія; 4/. Українська Партія Соціалістів - Революціонерів; 5/. Організація Українських Націоналістів; 6/. Український Національно-Державний Союз; 7/. Союз Гетьманців - Державників; 8/Українська Революційно - Демократична Партія дня 14 липня 1946 р. створили **КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ** для погоджування своїх планів і починів у веденні визвольної боротьби, ухваливши при тому однозгідно такі резолюції:

I. Українські політичні організації, маючи на оці найвище національне добро, увійшли між собою в контакт з метою переводити внутрішнє упорядкування українського політичного і громадського життя та координування національно-визвольних зусиль.

II. За передумову успішности цієї акції прийнято на конференції 12.3.1946 р. такі засади:

Теперішні складні і несприятливі для нас міжнародні відносини, важке становище нової української еміграції і, зокрема, її неозначений та неоформлений під правовим оглядом стан, промовляють переконливо за необхідність об'єднатися всім зорганізованим українським національно-політичним групам до спільної, чесноі та лояльної співпраці над внутрішнім консолідаційним процесом нашої еміграції на демократичних підставах і над унаглядненням цього процесу на закордонному /зовнішньо-політичному/ відтинку.

За передумову практичного переведення в життя дійсної консолідації зібрані представники політичних груп уважають однозгідно такі засади:

А/. Здорове громадське і політичне життя нації має базуватися на твердих принципах права християнської моралі.

б/. Усі політичні чинники осуджують як суперечні з правом і мораллю та як шкідливі у житті нації, зокрема для її нормального розвитку, всякі прояви морального та фізичного терору.

в/. Усі політичні групи, якнайрішучіше відкидають усякі тотально-монопартійні тенденції, як фашистівського і націонал-соціалістичного так і большевицького характеру, та спільними силами поборюватимуть їх у кожній ділянці українського життя.

г/. Українські політичні чинники визнають у публичному житті нації такі основи для реалізації консолідації: свобода думки і слова, взаємна лояльність, чесна критика відмінних поглядів та порозуміння в справах одностайних політичних виступів наземі. Одночасно вклячають поборювання осіб, ідей і рухів засобами клевети, інсинуації, очорнювання та денунціації.

ІІІ. До цієї акції можуть приступити тільки такі українські національно-політичні організації, які повнотою приймають постанову з дня 12 березня 1946 р. і зобов'язуються їх виконувати.

ІV. Усі політичні організації чи групи, учасники цієї акції, мають повну свободу організаційної праці, поширення та популяризації своїх програм і ідеологій, не порушуючи засад постанов із 12.3.1946 р.

V. Усі політичні організації, що беруть участь у цій акції, зобов'язуються не переводити жодної акції загально-національного значення, без попереднього повідомлення і порозуміння з іншими організаціями в спільному координаційному органі, та дбатимуть про те, щоби ця засада прийнята і ті організації та установи,

в яких учасники цього порозуміння працюють, чи які вони підтримуть.

VI. Усі учасники акції визнають, що обов'язком кожної суспільної та політичної української організації є скеровувати свої сили для здобуття державної волі українською народом та повернення йому народоправного ладу і соціальної справедливості.

VII. Учасники порозуміння вважають за конечне підтримувати добросусідські взаємини з демократичними вивольними рухами народів середньої і східної Європи та народами Азії щоб спільними зусиллями прямувати до мирного полагодування господарських і політично-державних проблем цієї частини Європи й Азії на основах демократичної національної рівності в етнографічних межах.

VIII. Усі політичні організації ставлять собі за дальше завдання, після успішного переведення координації, довести до консолідації українського політичного життя в спільному керівному осередку.

IX. Для виконання цих завдань покликуються до життя Український Координаційний Комітет, зложений з уновноважених рівних представництв усіх політичних організацій, що беруть участь у цій акції.

X. Вище наведені засади координаційної акції учасники її зобов'язуються подати до відома і виконання всім своїм членам.

Ці постанови ухвалено після низки нарад започаткованих 12.3.1946 р. представниками згаданих у вступі організацій, за почином і за співучастю делегата об'єднаних організацій Канади і США - о. Д-ра. Куїніра.

У всіх вище згаданих нарадах брали участь представники ОУН /С. Бандери/. Дня 4.9.1946 р. на першому засіданні Координаційного Українського Комітету /КУК/ представники ОУН /С.В./ заявили, що вони не візьмуть участі в працях КУК.

Повідомляючи українське громадянство про цей перший крок на шляху до консолідації, закликаємо всіх українців без огляду на партійну приналежність і переконання, приєднатися до цього почину та підтримати його, а разом з тим взяти активну участь у боротьбі за здійснення нашого незмінного і давнього ідеалу.

КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

11. вересня 1946 р.

